

Тертеръ. За какво ще да идатъ?

Ивайло. Сега ще чуемъ. Кажете да влѣзатъ.

(Казимъ-бегъ излиза).

Тертеръ. Воевода, ако е нужно да се отстранимъ?

Ивайло. Нѣма нужда.

(Казимъ-бегъ влиза, послѣдванъ отъ двамата пратеници, облѣчени въ парадно византийско облѣкло. Слѣдъ тѣхъ влиза Вихъръ. Пратеницитѣ се кланятъ низко на Ивайло).

2. Посланикъ. Поклонъ и поздравление отъ моя господарь, императора Михаила, до славний воевода Ивайло.

Ивайло. Драго ми е. И вие го поздравете отъ мене. Какво ще ми каже императорътъ?

2. Посланикъ. Въ това писмо е написано. (Подава му писмото).

Ивайло (разтваря писмото. На Тертера). Ти разбирашъ грѣцки, прочети и ми изгълкувай писмото. (Подава му писмото. Тертеръ чете. Ивайло на посланицитѣ). Какъ е драгоцѣното здраве на императора?

2. Посланикъ. Императорътъ е добръ съ здравето.

Ивайло. Какъ е здравето на жена му? И на дѣцата му здравето какъ е?

2. Посланикъ. Добро е.

Ивайло. Кажете му, че и нашето е добро.

Тертеръ (на Ивайло ниско) Михаилъ, като оцѣнява твоята голѣма храбрость, прѣдлага ти да минешъ на негова служба въ Цариградъ съ чинъ севастократоръ и великъ магистръ въ палата му.

Ивайло (муси се) Много ме полѣстя. (Къмъ посланицитѣ). Благодаря на императора за честъта, дѣто ме кани въ Цариградъ. Но азъ имамъ тука още много работа съсъ сабята си, та не искамъ да я продавамъ никому. Той има грѣшка.

Тертеръ (който все чете) Има още. Ако не желашъ това, Михаилъ ти прѣдлага друго. Да му станешъ съюзникъ и да присъединишъ войската си къмъ войската, която ще испрати противъ Мария, за да я свали отъ прѣстола и качи на него зетя си, деспотъ Ивана. Срѣщу това обѣщава ти деспотско достоинство съ една областъ въ Долня Земя и дѣщеря си, Ана, за жена.

Ивайло. Та азъ имамъ вече една — не съмъ татаринъ! (Сърдито на посланицитѣ). Кажете на императора за царица Мария да не бере грижа. Тази грижа съмъ поелъ азъ. На търновский прѣстолъ може да сѣди оня, когото Богъ е избралъ, а не единъ поплювко, като зетя му. Грѣцка войска да не праща, защото нашитѣ сж доста силни да зематъ не само Търново, а и Цариградъ. А ако ги прати, ще насѣя съ коститѣ имъ нашитѣ клисури и долини. Колкото за женидбата, кажете му, че азъ за сичкитѣ съкровища на свѣта и съ тѣхъ заедно сичкитѣ Цариградски княгини и болѣрки не бихъ мѣнилъ тая! (Посочва Кремена) Поклонето се на жена ми! (Посланицитѣ се поклонватъ на Кремена). Идете и му кажете всичко това. Писмо нѣма. Вихъре, испрати ги. (Посланицитѣ се поклонятъ и излизатъ послѣдвани отъ Вихъръ).

ПОДЪЛЪ ЛИ Е БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЪ?

Охъ тежка става сждбата наша!
Да пиймъ имало горчива чаша!

О, Българо! Ти майко жална,
Що снасяшъ мълкомъ сждба фатална,
Ти, що подъ иго си прѣмирала
И петъ столѣтя душа си брала,
И толкозъ жертви свети оплака,
И тозъ часъ грозенъ, проклетъ дочека;
Ти, мжченице, злочеста, клета,
Съ позоръ покрита и съ кръвь облета,
Съсъ коса разслана, съсъ бузи блѣдни,
Съсъ плачущъ погледъ и съ устни ледни,
Която пѣя и въглашавамъ,

Която любя и обожавамъ,
Вдѣхни ме днеска, одушеви ме
Да браня твоего свещено име!...

И скоро, знамъ азъ, кат' зракъ небесни
Светата правда ще пакъ да блесне.
Ще се разкжсатъ интриги грозни,
Ще се разкриятъ вси мрачни козни,
И зли кроежи и бѣдни чувства,
Що гонятъ слѣпо идея пуста,
И сждъ по-честенъ ще се направи
Надъ тѣзъ, що днеска скръбъта ги дави
И мълкомъ слушатъ псувни гнуснави.

31 Августъ, 1876.

Ив. Вазовъ.